

Çağın hastalığına Bediüzzaman teşhis koydu

Çok büyük bir zattan, çok büyük bir dâvâdan, önemli bir gönülden kısa bir zamanda bahsetmek en zor konuşmalardan biridir, farkındayım. Ama, “Arif olana bir işaret kâfidir” kaidesince Mevlâ bizlere doğruyu, hakkı en veciz şekilde söylemeyi, size de az sözden çok anlamayı nasip etsin.

19. asırda sanayi devrimlerinin gelişmesiyle Avrupa’da müthiş bir ateizm, imansızlık hareketleri başladı. Kilisenin düşünen kafalara yaptığı ve asırlarca süren baskılar sebebiyle dine ve Hz. İsa’ya (as) karşı müthiş bir reaksiyon gelişti. Bir de sanayi devrimleri olunca, ateizm toplumu sardı ve Fransız filozoflarından Auguste Comte, pozitivizm felsefesini geliştirdi. Dedi ki: “Deney ve tecrübe sahasına giren her şey var, girmeyen hiçbir şey yok.” Metafizik âlemi, mânevî âlemi, dolayısı ile Allah’ı, peygamberi, kitapları, dini her şeyi inkâr etti. Bu felsefe, Avrupa’yı kasıp kavurdu. Daha sonra Karl Marx, bu düşünceyi ekonomiye uyguladı ve Komünizm sistemini kurdu, “Din afyondur” dedi.

Bizde de Tanzimat devrinde Avrupa’ya gönderilen Jön Türkler bu hataya düştü. Avrupa’nın sanayi ve teknolojisini almak için Türkiye’den gönderilen Jön Türkler, bir ‘din düşmanı’ olarak geri döndü. Ülkemizde müthiş bir dinsizlik hareketine giriştiler. Elleriindeki gazetelerle, mecmualarla, imkânlarla bunu yaptılar. Bir yandan da dünya savaşları, fakirlikler, sıkıntılar yaşandı... Millet, cepheden cepheye koştu. Memleket maddî ve manevî yönden çöküntüye doğru sürükleniyordu.

Asrımızın en büyük mürşid-i kâmilî ve bu olayları bizzat yaşayan, cephelere koşan Hz. Bediüzzaman, o zaman için hiç bir âlimin—ben 30 yıldan beri müftü, vaiz okutuyorum, hepsine saygımız vardır—teşhis edemediği, tesbit edemediği yaraya parmak bastı ve teşhisini koydu. Dedi ki: “Bu zamanda ehl-i İslâmın en büyük tehlikesi, fen ve felsefeden gelen bir dalâletle kalplerin bozulması ve imanın zedelenmesidir.”

Büyük âlimlerimiz—Allah cümlesinden razı olsun—hepsi klâsik metinleri okutmaya çalışıyor, fıkıh bilgileri okuyor ve okutuyorlar. Ama bu ana yarayı zamanında tesbit edip de haykıran, sadece haykırmakla da kalmayan Bediüzzaman’dır.

İstiklâl Marşı şairimiz Mehmet Akif de bu yarayı sezmişti. “Doğrudan doğruya Kur’ân’dan alıp ilhamı, / Asrın idrakine söyletmeliyiz İslâmı” demişti, ama “asrın idrakine İslâmı” söyletememişti. Onun görevi değildi çünkü. Bediüzzaman Hazretleri ondan çok daha evvel bunu teşhis etmiş ve bu yaraya parmak basmıştır. O teşhisi bir defa daha hatırlatıyorum: “Bu zamanda ehl-i İslâmın en büyük tehlikesi, en önemli meselesi, fen ve felsefeden gelen bir dalâletle kalplerin bozulması ve imanın zedelenmesidir.”

Bediüzzaman’ın koyduğu teşhisi çok iyi anlayalım. Eskiden, iman, cehaletten gelen tehlikelerle, hücumlarla zedeleniyordu. Ama şimdi dalâlet ve küfür; cehaletten ziyade fen ve felsefeden kaynaklanıyor. Okuyanlar mânevî değerlere düşman. Tanzimat kafası dediğimiz anlayış. Ziya Paşa tâ o zaman “İslâm imiş devlete pabend-i terakki, / Evvel

yok idi, iş bu rivâyet yeni çıktı!” demiştir. Okuyanlara, Avrupa hayranlarına göre, İslâm gelişmeye mani idi. Bunu yayıyorlardı...

Peki fen ve felsede kaynaklanan bu imansızlık, nasıl izâle edilecekti? Bediüzzaman diyor ki: Bunun çaresi, ‘Nur’dur, Kur’ân’dan kaynaklanan ‘Nur’dur. Başka çaresi yok. Nur ile gidilecek ki, bozulan kalpler islâh olsun ve imanlar kurtulsun, sağlam olsun.

Okuyan kardeşlerimiz bilirler. Bediüzzaman’ın “Eski Said, Yeni Said” dönemleri var. Bediüzzaman Hazretleri “Eski Said” metodunu bırakıyor, ama o devirde de hiçbir fikri yanlış değil, o ayrı bir konu. İkinci devresinde, insanlara siyaset yoluyla hizmeti bırakıyor ve bütün himmetini imana ve Kur’ân’a hizmete teksif ediyor. Tabî o arada Bediüzzaman’a yapılan işkenceler, zehirlemeler, hapishaneler... Onlar da ayrı bir konu, ben ona girmiyorum.

Bediüzzaman’a “Ey felâket ve helâket asrının adamı!” diye manevî bir mecliste hitap ediliyor. “Senin de bir reyin var, ehl-i İslâm hakkındaki fikrini beyan et!” diyorlar. Kur’ân’ın mû’cizeliğini beyan etmekle ilgili olarak da “O vazife ile vazifeli olduğumu anladım” diyor. O kadar işkenceler içerisinde 20. asırda, usûlü’-d-din konusunda Bediüzzaman Hazretleri en mükemmel Kur’ân tefsirini yazıyor. Benim saham ‘tefsir’dir. Size bir şey söyleyeyim: Bediüzzaman Hazretlerinin İşârâtü’l-İcâz tefsiri Kur’ân’ın nazmının mû’cize olduğunu ispat için yazılmış ve emin olun—ilmî olarak söylüyorum bunu—İslâm tarihinde bu ayarda yazılan başka bir tefsir yoktur. Ve bu eseri yazmak için, oturup da kütüphanelerde uzun uzun düşünüp, kaynaklara müracaat etmek gerekir. Fakat Bediüzzaman, bunu cephe, düşmanla savaş hâlindeyken ezbere söylüyor ve kâtibi yazıyor. Nasıl olur bu? Allah’ın ihsanıyla olur ancak...

Erzincan’da il müftülüğü yaparken çok önemli bir âlime sormuştum: “Bediüzzaman hakkındaki kanaatiniz nedir?” diye. Sorunun muhatabı, Nakşibendi meşâyihindendi... “Tek şey söyleyeceğim” dedi: “Bediüzzaman Hazretleri asrımızda bir ‘memur-u İlâhîdir, görevlidir.”

Bediüzzaman 1960’ın başında ebedî âleme irtihal etti. Aradan neredeyse 50 sene geçti. Onun hizmeti artarak devam ediyor. Şu anda bütün dünyada Hz. Bediüzzaman’ın Risâle-i Nur Külliyyatı okunuyor. Dünya dillerine tercüme edildi bu eserler. Ben bir kaç sene önce Hollanda’da İslâm Üniversitesi’nde öğretim üyeliği yaptım. Oralarda bile dersler, sohbetler yapılıyor; Risâle-i Nurlar okunuyor. Yeni Zelanda’ya git, orada da ders yapılıyor. Aziz kardeşlerim, bunun mânâsı şu: İlâhî bir sevkîyât var. Kalplerin sahibi olan Allah, gönülleri imana, Kur’ân’a yönlendiriyor. Bu Allah’ın sevkiyle oluyor. Herkes ümitsizlik içerisindeyken, İslâm âlemi sömürgeleştirilmiş, insanlar ümitsizken Bediüzzaman haykırıyordu... Şimdi bunu söylemek kolay. Ama o, daha o zamanlar diyor ki: Ümitvâr olunuz; şu istikbal inkılâbı içerisinde en yüksek gür sada İslâmın sadası olacaktır. Ümidinizi kesmeyiniz. Ümitsizlik her türlü gelişmeye manidir. Ey hocalar, İslâma hizmet edenler! Müslümanlara ümitsizlik aşlamayın. Geleceği karanlık göstermeyin. Gelecek İslâm’ındır, İslâm hâkim olacak...

O zaman bu müjdelere hayal gibi görünürdü. Ama bakın, şimdi İslâm dünya gündeminde. Herkes İslâmı konuşuyor. O zaman Bediüzzaman bakıyor ki, İstiklâl Savaşından çıkan kafaların çoğu yanlış yolda. Din ve İslâm, eğitimden çıkarılmış. Bediüzzaman teşhisini koyuyor: Vicdanın ziyası ulum-u diniyedir, gönülleri aydınlatan Kur’ân ve din ilimleridir. İnsan gönlünü hiçbir felsefe aydınlatamaz. Aklın nuru ise, fûnun-u medeniyedir. O da olacak. Bu ikisi ile hakikat tecellî eder, talebenin himmeti pervaz eder; gerçek ortaya çıkar ve insanlar dünya ve ahiret hayatını mamur eder. Bu ikisini birbirinden ayırmayın! Ayırdığınız zaman birincisinden taassup ortaya çıkar. Din âlimlerinin ufku daralır. İkincisinde de, hile ve şüphe ortaya çıkar. İman ilmini öğrenmeyen ilim adamları, mânevî değerlerde şüpheli olurlar. Teşhisi o kadar yerinde ki...

Bir zat diyor ki: “İnsanlık tarihinde cehalet hiç şimdi olduğu kadar ‘faydalı’ olmamıştır.” Bakıyoruz ki, Anadolu’da okul okumayanlar taklidî, örfî dahi olsa Kur’ân’a bağlı, Müslüman... Ama okuyanlar Kur’ân’a, manevî değerlere muâriz, iman noksanlığı var. Bu ters gidiş, kırılmaya başladı. Doğru yola girildi. Yani okuyan nesiller tekrar Bediüzzaman Hazretlerinin izah etmiş olduğu o esaslarla, Risâle-i Nur eserleriyle imanlı nesiller yetişiyor, Elhamdülillah.

İmana, İslâma kim hizmet ediyorsa, Cenâb-ı Hak hepsinden razı olsun. İslâma hizmet gayesiyle hizmet yapan bütün cemaatler, bütün insanlar başımız üstündedir. Ama bu işin, bu hizmetin bu asırdaki güneşi Hz. Bediüzzaman’dır. Eserler meydanda, yapılanlar meydandadır.

Bitirirken bir şey söyleyeyim. Bediüzzaman diyor ki, Hz. Peygamber (asm) rehber-i mutlaktır, mukteda-i külldür. Bütün müşidlerin müşidi Hz. Muhammed'dir (asm). Şimdi Bediüzzaman'ın yaptığı ile Resûlullah'ın hayatına bir bakın. 13 sene Mekke devri var. Mi'rac gecesinde namaz farz kılındı. Onun dışında hiçbir ibadet yok. Namaz, hicretten 1,5 sene evvel farz kılındı. Oruç yok, zekât yok, hac yok. Bu 13 sene, ne oldu? Gelen âyetler neyi anlatıyor? İmanı, imanı, imanı... Hep imanı anlatıyor. Sonra ne oldu? Medine'ye gelindi, hicretin ikinci yılına kadar yine aynı. Hicretin 2. yılında Bedir Savaşı oluyor, Müslümanlar savaşı kazanıyor. İslâm devleti kuruluyor, iman kalplere hâkim oluyor, ondan sonra helâller, haramlar, ahkâm âyetleri gelmeye başlıyor.

Aziz kardeşlerim, Bediüzzaman bu durumu iyi teşhis edip zamanında çarelerini sunuyor. Bediüzzaman, devamlı olarak imanın kazanılması için uğraşan asrımızın müceddididir. Bu bir iddiâ değil. Şimdiye kadar okuyamayanlardan ricâ ediyorum, Risâle-i Nur'u okuyun. Eserler meydanda. Eserleri okuyun, istifade edin. "Anlamıyorum" diyenler, anlayanları dinlesin, istifade etsin. Cenâb-ı Rabbü'l-Âlemîn evvelâ İslâma hizmet dâvâ edenlere bu tefsirleri, Risâle-i Nur Külliyyatını lâıyık şekilde okuyup anlamayı, sonra bütün Müslümanlara bu iman kültürü eserlerinden istifade etmeyi nasib ve müyesser eylesin. Allah hepinizden razı olsun. Büyük Üstad'ın ruhu şâd olsun.

(Bursa Yeni Asya Derneği'nin düzenlemiş olduğu Bediüzzaman Mevlidi'ndeki konuşmanın özetidir)

www.SaidNursi.de